

Άνοια σε άτομα με
σοβαρή/βαριά νοητική
(και πολλαπλή) αναπηρία

Διαγνωστικό εργαλείο

Διαγνωστικό εργαλείο για τη διάγνωση της άνοιας σε άτομα με σοβαρή/βαριά νοητική (και πολλαπλή) αναπηρία

Συγγραφείς

Maureen Wissing,
Hans Hobbelen,
Peter De Deyn,
Aly Waninge,
Alain Dekker

2025

Εισαγωγή

Το διαγνωστικό εργαλείο για την άνοια σε άτομα με σοβαρή/βαριά νοητική (και πολλαπλή) αναπηρία έχει αναπτυχθεί με σκοπό την καταγραφή των αλλαγών που σχετίζονται με την άνοια σε άτομα με σοβαρή/βαριά νοητική (και πολλαπλή) αναπηρία. Το διαγνωστικό εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά τη διαγνωστική διαδικασία. Τα αποτελέσματα του διαγνωστικού εργαλείου από μόνα τους δεν αρκούν για τη διάγνωση. Οι αλλαγές μπορεί να οφείλονται και σε άλλες παθήσεις με συμπτώματα παρόμοια με αυτά της άνοιας. Αυτές οι πιθανές διαφορικές διαγνώσεις πρέπει να αποκλειστούν.

Δομή

Γενικά στοιχεία

Το διαγνωστικό εργαλείο για τη άνοια σε άτομα με σοβαρή/βαριά νοητική (και πολλαπλή) αναπηρία αποτελείται από δύο μέρη.

Το πρώτο μέρος αφορά τα γενικά στοιχεία του ερευνητή, του/των πληροφοριοδότη/-ών και του ωφελούμενου και έχει την ακόλουθη δομή:

- Λεπτομέρειες συνέντευξης
- Ερευνητής
- Πληροφοριοδότης/-ες
- Ωφελούμενος

Αλλαγές που σχετίζονται με τη άνοια

Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει 42 ερωτήσεις σχετικά με τις αλλαγές που σχετίζονται με τη άνοια, οι οποίες υποδιαιρούνται σε επτά τομείς συμπτωμάτων. Σε κάθε ερώτηση ζητείται να απαντηθεί εάν κατά τους τελευταίους έξι μήνες παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή σε σχέση με τη χαρακτηριστική συμπεριφορά/λειτουργία (γνωστή και ως τυπική συμπεριφορά). Με τον όρο «χαρακτηριστική» εννοείται η λειτουργία/συμπεριφορά που είναι χαρακτηριστική του πελάτη και την οποία έχει επιδείξει κατά τη διάρκεια της ενήλικης ζωής του, δηλαδή πριν εμφανιστεί η επιδείνωση / έκπτωση.

1. Αλλαγές στη γνωστική λειτουργία
2. Αλλαγές στη γλώσσα και την ομιλία
3. Αλλαγές στη συμπεριφορά
4. Αλλαγές στη διατροφή και την κατανάλωση υγρών
5. Αλλαγές στην προσωπική προσωπική περιποίηση
6. Αλλαγές στις κινητικές λειτουργίες
7. Πρόσθετα προβλήματα υγείας

Το πρωτόκολλο απομάκρυνσης περιγράφεται αναλυτικά στο σχετικό εγχειρίδιο. Το εγχειρίδιο πρέπει να ακολουθείται πιστά.

Προσοχή!

- Μια αλλαγή που είναι ορατή για περισσότερο από έξι μήνες, αλλά δεν είναι χαρακτηριστική, βαθμολογείται ως «υπάρχει αλλαγή».
- Μια βελτίωση στη λειτουργία βαθμολογείται ως «όχι, καμία αλλαγή».
- Εάν η συμπεριφορά δεν παρατηρείται επί του παρόντος ή εάν παρατηρείται αλλά δεν έχει αλλάξει, τότε καταγράφεται ως «όχι, καμία αλλαγή».

Γενικά στοιχεία

Ημερομηνία συνέντευξης:

Συνεντευξιζών/-ουσα

Όνομα συνεντευκτή:

Επάγγελμα:

- ☐ Ψυχολόγος
- ☐ Άλλο, συγκεκριμένα:

Ιδρύμα υγειονομικής περίθαλψης:

Πληροφοριοδότης/-ες

Πληροφοριοδότης 1

Όνομα πληροφοριοδότη:

Φύλο:

- ☐ Άνδρας
- ☐ Γυναίκα
- ☐ Άλλο

Είστε:

- ☐ (Προσωπικός) επαγγελματίας φροντιστής ημερήσιας φροντίδας
- ☐ (Προσωπικός) επαγγελματίας φροντιστής διαμονής
- ☐ Γονέας
- ☐ Αδελφός/αδελφή/κουνιάδος/κουινιάδα
- ☐ Άλλο, συγκεκριμένα:

Πόσο καιρό γνωρίζετε τον ωφελούμενο (σε έτη);

Πόσο χρόνο περίπου περνάτε με τον ωφελούμενο κάθε εβδομάδα (σε ώρες);

Πληροφοριοδότης 2

Όνομα πληροφοριοδότη:

Φύλο:

- ☐ Άνδρας
- ☐ Γυναίκα
- ☐ Άλλο

Είστε:

- ☐ (Προσωπικός) επαγγελματίας φροντιστής ημερήσιας φροντίδας
- ☐ (Προσωπικός) επαγγελματίας φροντιστής διαμονής
- ☐ Γονέας
- ☐ Αδελφός/αδελφή/κουνιάδος/κουινιάδα

○ Άλλο, συγκεκριμένα:

Πόσο καιρό γνωρίζετε τον ωφελούμενο (σε έτη);

Πόσο χρόνο περίπου περνάτε με τον ωφελούμενο κάθε εβδομάδα (σε ώρες);

Ωφελούμενος / -η

Ηλικία σε έτη:

Φύλο:

- Άνδρας
- Γυναίκα

Κατοικία:

- Στο σπίτι
- Εν μέρει σε οργανισμό φροντίδας και εν μέρει στο σπίτι (π.χ. τα σαββατοκύριακα)
- Σε οργανισμό φροντίδας (στέγη υποστηριζόμενης διαβίωσης)
- Άλλο, συγκεκριμένα

Κέντρο ημερήσιας φροντίδας:

- Ναι
- Όχι

Βαθμός σοβαρότητας νοητικής αναπηρίας:

(αρχικό επίπεδο πριν από την επιδείνωση / έκπτωση)

- Σοβαρή
- Πολύ σοβαρή

Αιτία της νοητικής αναπηρίας:

- Σύνδρομο Down
- Άλλο σύνδρομο, συγκεκριμένα:
- Προσαρμοστική λειτουργικότητα:
- Δεν πρόκειται για σύνδρομο, αλλά:
- Άγνωστο

Δείκτης νοημοσύνης:

(IQ, αρχικό επίπεδο πριν από την εμφάνιση της επιδείνωσης / έκπτωσης)

- Άγνωστο
- IQ:

Κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη:

(αρχικό επίπεδο πριν εμφανιστεί η επιδείνωση / έκπτωση)

- Άγνωστο
- 0 - 6 μήνες (πρώτη φάση προσαρμογής)
- 6 - 18 μήνες (πρώτη φάση κοινωνικοποίησης)
- 18 - 36 μήνες (πρώτη φάση εξανομίκευσης)
- 3 - 7 έτη (πρώτη φάση ταύτισης)
- 7 - 12 έτη (συνειδητοποίηση της πραγματικότητας)

Παρουσία άνοιας

Έχει διαγνωστεί ήδη άνοια;

Αμφίβολη άνοια: επιδείνωση / έκπτωση, αλλά δεν πληροί (ακόμα) τα διαγνωστικά κριτήρια της άνοιας.

Κλινικά διαγνωσμένη άνοια: βασίζεται σε κλινική αξιολόγηση και πολυεπιστημονική διάγνωση της άνοιας.

- Δεν υπάρχουν ενδείξεις άνοιας
- Αμφίβολη άνοια
- Κλινικά διαγνωσμένη άνοια (συμπεριλαμβανομένης της πιθανής διάγνωσης)

Λεκτικές δεξιότητες

Είναι ο ωφελούμενος συνήθως ικανός να εκφραστεί λεκτικά, με λέξεις;

- Ναι
- Όχι

Δεξιότητες βάδισης

- Ο ωφελούμενος είναι γενικά ικανός να περπατά;
- Ναι
- Όχι

Πρόσφατα γεγονότα στη ζωή

Παραδείγματα: μετακόμιση, θάνατος στενού προσώπου

Έχει αντιμετωπίσει ο ωφελούμενος κατά τους τελευταίους έξι μήνες σημαντικές αλλαγές/γεγονότα που έχουν (ή είχαν) επίδραση στη λειτουργικότητά του (κλινική εκτίμηση);

- Ναι, εξακολουθεί να υπάρχει σαφής επίδραση στη λειτουργικότητα
- Ναι, δεν υπάρχει (πλέον) εμφανής επίδραση στη λειτουργικότητα
- Όχι

Συννοσηρότητες

Έχει ο ωφελούμενος συννοσηρότητες που επηρεάζουν τη λειτουργικότητά του (κλινική κρίση);

Παραδείγματα: επιληψία, υποθυρεοειδισμός (υπολειτουργία του θυρεοειδούς), έλλειψη βιταμίνης B12, προβλήματα ακοής, προβλήματα όρασης, άπνοια κατά τον ύπνο

- Ναι
- Όχι

Ψυχοφάρμακα (φαρμάκων που ρυθμίζουν τη συμπεριφορά)

Υπήρξε κατά τους τελευταίους έξι μήνες κάποια αλλαγή στη χρήση ψυχοφαρμάκων που έχει (ή είχε) επίδραση στη λειτουργικότητα (κλινική κρίση);

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

Μακροχρόνια νοσηλεία

- ☐ Ο ωφελούμενος νοσηλεύτηκε για μεγάλο χρονικό διάστημα στο νοσοκομείο τους τελευταίους έξι μήνες;
- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

Τελικό στάδιο ζωής

Επεξήγηση: Η τελική φάση της ζωής είναι η τελευταία φάση της ζωής ενός ατόμου, κατά την οποία το προσδόκιμο ζωής δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

Βρίσκεται ο ωφελούμενος στο τελικό στάδιο της ζωής;

- ☐ Ναι
- ☐ Όχι

Άλλα αξιοσημείωτα στοιχεία:

Αλλαγές που σχετίζονται με τη άνοια

1. Αλλαγές στη γνωστική λειτουργία

1.1 Αναγνώριση καθημερινών δραστηριοτήτων

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή την τελευταία εξάμηνη περίοδο όσον αφορά την αναγνώριση καθημερινών δραστηριοτήτων;

Παραδείγματα: δεν αναγνωρίζει πλέον ότι πρόκειται να φάει/πίνει, να ντυθεί/γδυθεί, να κάνει ντους, ότι πρέπει να πάει στην τουαλέτα

- ☐ Ναι, μειωμένη αναγνώριση καθημερινών δραστηριοτήτων
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή
- ☐ Δεν ισχύει, η ικανότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

1.2 Λήψη απλών αποφάσεων

Παραδείγματα επιλογών σχετικά με το φαγητό/ποτό, δραστηριότητες

Παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή τους τελευταίους έξι μήνες όσον αφορά τη λήψη απλών αποφάσεων;

- ☐ Ναι, δυσκολεύεται να κάνει απλές επιλογές
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή
- ☐ Δεν ισχύει, η ικανότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

1.3 Αναγνώριση προσώπων

Παραδείγματα: επαγγελματίες φροντιστές, οικογενειακοί φροντιστές, άλλους ωφελούμενους

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην αναγνώριση προσώπων τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, μειωμένη ικανότητα αναγνώρισης προσώπων
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή
- ☐ Δεν ισχύει, η ικανότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

1.4 Αναγνώριση αντικειμένων

Παραδείγματα: κουτάλι, ποτήρι, καρέκλα, ρούχο, λούτρινο παιχνίδι, παζλ

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην αναγνώριση αντικειμένων τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, μειωμένη αναγνώριση αντικειμένων
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή
- ☐ Δεν ισχύει, η δεξιότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

1.5 Προτίμηση για αντικείμενα

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στις προτιμήσεις για συγκεκριμένα αντικείμενα τους τελευταίους έξι μήνες;
Παραδείγματα: δεν θέλει πλέον να αγγίζει ένα αντικείμενο που ο ωφελούμενος κρατούσε πάντα στο παρελθόν, του αρέσουν αντικείμενα που παλαιότερα ο πελάτης απεχθανόταν

- Ναι, μειωμένη προτίμηση για συγκεκριμένα αντικείμενα
- Ναι, μεγαλύτερη προτίμηση για συγκεκριμένα αντικείμενα
- Όχι, καμία αλλαγή
- Δεν ισχύει, η δεξιότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

1.6 Απώλεια αντικειμένων

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή τα τελευταία έξι μήνες όσον αφορά την απώλεια αντικειμένων;
Παραδείγματα: δεν θυμάται πού έχει αφήσει τα παιχνίδια, πού βρίσκεται το περιπατητικό βοήθημα

- Ναι, πιο συχνή απώλεια αντικειμένων
- Όχι, καμία αλλαγή
- Δεν ισχύει, η ικανότητα αυτή δεν έχει αναπτυχθεί ποτέ

Σημειώσεις:

1.7 Αντίληψη αποστάσεων

Επεξήγηση: ικανότητα να αντιλαμβάνεται αποστάσεις από άτομα/αντικείμενα (τραπέζι, καρέκλα, κράσπεδο)

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην αντίληψη των αποστάσεων τους τελευταίους έξι μήνες;
Παραδείγματα: συχνότερο χτύπημα σε αντικείμενα/σύγκρουση με αναπηρικό αμαξίδιο, μεγαλύτερη δυσκολία με τα σκαλοπάτια/τις αλλαγές επιπέδων (π.χ. μεταξύ δαπέδων)

- Ναι, επιδείνωση στην εκτίμηση αποστάσεων
- Όχι, καμία αλλαγή
- Δεν ισχύει, η ικανότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

1.8 Προσανατολισμός

Επεξήγηση του τρόπου εύρεσης του δρόμου προς γνωστούς χώρους (σαλόνι, υπνοδωμάτιο, τουαλέτα) ή μέρη (κέντρο ημερήσιας φροντίδας, κατοικία)

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην ικανότητα προσανατολισμού τους τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, μεγαλύτερη δυσκολία εύρεσης του δρόμου
- Όχι, καμία αλλαγή
- Δεν ισχύει, η ικανότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

1.9 Αναγνώριση του ρυθμού της ημέρας

Παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή στην αναγνώριση του ημερήσιου ρυθμού τους τελευταίους έξι μήνες;

Παραδείγματα: δεν αναγνωρίζει πλέον ότι μετά το ντύσιμο ακολουθεί το πρωινό, παραλείπει συχνότερα βήματα του ημερήσιου προγράμματος, ξεκινά δραστηριότητες σε λάθος στιγμή, εγκατάλειψη του καθημερινού προγράμματος

- Ναι, **μειωμένη** αναγνώριση του ημερήσιου ρυθμού
- Όχι, καμία αλλαγή
- Δεν ισχύει, η ικανότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

1.10 Αναγνώριση της ημέρας και της νύχτας

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή τους τελευταίους έξι μήνες στην αναγνώριση της διαφοράς μεταξύ ημέρας και νύχτας;

Παράδειγμα: ξυπνάει τη νύχτα και συμπεριφέρεται σαν να είναι πρωί

- Ναι, **μειωμένη** διάκριση μεταξύ ημέρας και νύχτας
- Όχι, καμία αλλαγή
- Δεν ισχύει, η ικανότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

2. Αλλαγές στη γλώσσα και την ομιλία

Προσοχή! Οι ερωτήσεις 2.1 και 2.2 συμπληρώνονται μόνο όταν ο ωφελούμενος είναι συνήθως σε θέση να εκφραστεί λεκτικά, με λέξεις.

2.1 Χρήση λέξεων

Εξηγήστε τον αριθμό των διαφορετικών λέξεων που χρησιμοποιεί ο ωφελούμενος για να εκφραστεί προφορικά

Παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή στη χρήση των λέξεων τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, χρησιμοποιεί **λιγότερες** διαφορετικές λέξεις
- Όχι, δεν παρατηρείται αλλαγή

Σημειώσεις:

2.2 Κατανοητή ομιλία

Παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή στην ευκρίνεια της ομιλίας του τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, η ομιλία είναι λιγότερο κατανοητή
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3. Αλλαγές στη συμπεριφορά

3.1 Άγχος

Παραδείγματα: κραυγές/ουρλιαχτά, πάγωμα, φόβος να μείνει μόνος: ακολουθεί τους επαγγελματίες φροντιστές/τα μέλη της οικογένειας, δεν τολμά να τους αφήσει

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στο άγχος τους τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, περισσότερο άγχος
- Ναι, λιγότερο άγχος
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.2 Θλίψη

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στη διάθεση της θλίψης τους τελευταίους έξι μήνες;

Παραδείγματα: πιο συχνά θλιμμένος/-η, ξαφνικά κλάμα χωρίς λόγο

- Ναι, περισσότερη θλίψη
- Ναι, λιγότερη θλίψη
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.3 Ενδιαφέρον για το άμεσο περιβάλλον

Παραδείγματα: άλλοι ωφελούμενοι, επαγγελματίες φροντιστές, δραστηριότητες, μουσική, αντικείμενα

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στο ενδιαφέρον για το άμεσο περιβάλλον διαβίωσης τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, μειωμένο ενδιαφέρον για το άμεσο περιβάλλον
- Ναι, μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το άμεσο περιβάλλον
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.4 Απομόνωση

Παραδείγματα: αποφυγή οπτικής επαφής, σιωπηλή παραμονή στην αναπηρική καρέκλα, απομάκρυνση από την ομάδα

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην τάση απομόνωσης τους κατά τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, περισσότερη απόσυρση
- ☐ Ναι, λιγότερη απόσυρση
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.5 Ξυπνήματα τη νύχτα

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στο ξύπνημα τη νύχτα τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, πιο συχνά ξυπνήματα τη νύχτα
- ☐ Ναι, λιγότερα ξυπνήματα τη νύχτα
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή
- ☐ Άγνωστο, δεν υπάρχει εικόνα για τις συνήθειες ύπνου

Σημειώσεις:

3.6 Ύπνος κατά τη διάρκεια της ημέρας

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στον ύπνο κατά τη διάρκεια της ημέρας τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, κοιμάται περισσότερο κατά τη διάρκεια της ημέρας
- ☐ Ναι, κοιμάται λιγότερο κατά τη διάρκεια της ημέρας
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.7 Ευερέθιστη συμπεριφορά

Παραδείγματα: εκνευρισμός, απογοήτευση, θυμός, γκρίνια

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην ευερέθιστη συμπεριφορά τους τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, πιο ευερέθιστη συμπεριφορά
- ☐ Ναι, λιγότερη ευερεθιστότητα
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.8 Άρνηση στην απαραίτητη βοήθεια

Παραδείγματα: παρεμπόδιση δραστηριοτήτων, απόσπαση της προσοχής, μη αποδοχή βοηθημάτων

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή την τελευταία εξάμηνη περίοδο όσον αφορά την αντίσταση στην απαραίτητη βοήθεια;

- ☐ Ναι, αυξήθηκε η αντίσταση στην απαραίτητη βοήθεια
- ☐ Ναι, λιγότερη αντίσταση στην απαραίτητη βοήθεια
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.9 Σωματική επιθετικότητα

Παραδείγματα: χτυπήματα, κλωτσιές, δαγκώματα, γρατσουνιές, τσιμπήματα, αυτοτραυματισμοί

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στη σωματική επιθετικότητα τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, περισσότερη σωματική επιθετικότητα
- ☐ Ναι, λιγότερη σωματική επιθετικότητα
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.10 Ανησυχία

Παραδείγματα: αδυναμία να παραμείνει ακίνητος, άσκοπο περπάτημα μπρος-πίσω

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην ανησυχία τους τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, περισσότερη ανησυχία
- ☐ Ναι, λιγότερη ανησυχία
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.11 Στερεοτυπική συμπεριφορά

Παραδείγματα επαναλαμβανόμενων, άσκοπων συνηθειών ή ενεργειών, όπως το χτύπημα με τα δάχτυλα, το τράβηγμα των ρούχων, κούνημα μπρος-πίσω

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στη στερεοτυπική συμπεριφορά τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, περισσότερη στερεοτυπική συμπεριφορά
- ☐ Ναι, λιγότερη στερεοτυπική συμπεριφορά
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.12 Ψυχαναγκαστική συμπεριφορά

Παραδείγματα: αίσθημα ανάγκης να αγγίζει/τακτοποιεί αντικείμενα, να εκτελεί τελετουργίες

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην καταναγκαστική συμπεριφορά τους τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, περισσότερη καταναγκαστική συμπεριφορά
- Ναι, λιγότερη καταναγκαστική συμπεριφορά
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.13 Ανεξέλεγκτη συμπεριφορά

Παραδείγματα : γδύσιμο παρουσία άλλων, πτώση πάνω σε άτομα, συνεχής επαφή ή άρπαγμα κάποιου

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην ανεξέλεγκτη συμπεριφορά τους τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, πιο ανεξέλεγκτη συμπεριφορά
- Ναι, λιγότερη απεριόριστη συμπεριφορά
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.14 Διακυμάνσεις της διάθεσης

Επεξήγηση των ταχέως μεταβαλλόμενων διαθέσεων: τη μια στιγμή χαρούμενος, λίγο αργότερα θυμωμένος

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στις εναλλαγές της διάθεσης τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, περισσότερες εναλλαγές στη διάθεση
- Ναι, λιγότερες εναλλαγές στη διάθεση
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

3.15 Ψευδαισθήσεις

Παραδείγματα: να κοιτάζει κάτι/να παρατηρεί πράγματα/να ονομάζει πράγματα που δεν τα βλέπουν οι άλλοι.
Προσοχή! Οι φανταστικές εικόνες/μορφές δεν εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στις παραισθήσεις/ψευδαισθήσεις τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, περισσότερες παραισθήσεις/ψευδαισθήσεις
- Ναι, λιγότερες παραισθήσεις/ψευδαισθήσεις
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

4. Αλλαγές στη διατροφή και την κατανάλωση υγρών

4.1 Δεξιότητες κατανάλωσης τροφής και ποτών

Παραδείγματα: χρήση μαχαιροπήρουνων, λήψη τροφής από το κουτάλι, μεταφορά του ποτηριού στο στόμα

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στις δεξιότητες κατανάλωσης φαγητού και ποτού τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, επιδεινώση στις δεξιότητες φαγητού και ποτού
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή
- ☐ Δεν ισχύει, οι δεξιότητες δεν αναπτύχθηκαν ποτέ

Σημειώσεις:

4.2 Όρεξη για φαί/ποτό

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην όρεξη για κατανάλωση τροφών και υγρών τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, μειωμένη όρεξη για κατανάλωση τροφών και υγρών
- ☐ Ναι, αυξημένη όρεξη για κατανάλωση τροφών και υγρών
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

4.3 Κατάποση

Επεξήγηση: πνιγμός όταν κάποιος βήχει ενώ τρώει ή πίνει

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην κατάποση τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, πιο συχνές περιπτώσεις πνιγμού
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

4.4 Μάσηση

Επεξήγηση: Η μάσηση είναι μια διαδικασία που λαμβάνει χώρα στο στόμα, κατά την οποία η τροφή αλέθεται με τη βοήθεια των δοντιών ή των γνάθων (όταν κάποιος δεν έχει δόντια).

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στη μάσηση τους τελευταίους έξι μήνες;

Παραδείγματα: δεν μασάει πλέον καλά τις κόρες του ψωμιού, δυσκολεύεται περισσότερο να μασήσει το κρέας

- ☐ Ναι, μειωμένη ικανότητα μάσησης
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή
- ☐ Δεν ισχύει, η ικανότητα δεν αναπτύχθηκε ποτέ

Σημειώσεις:

4.5 Σωματικό βάρος

Υπήρξε κάποια μεταβολή στο σωματικό βάρος τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, αύξηση του σωματικού βάρους
- Ναι, μείωση του σωματικού βάρους
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

5. Αλλαγές στην προσωπική προσωπική περιποίηση

5.1 Φροντίδα

Βοήθεια στο ντύσιμο/γδύσιμο, στο μπάνιο/ντους, στη χρήση της τουαλέτας, στην περιποίηση της εμφάνισης

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στη φρο προσωπική περιποίηση ντίδα τους τους τελευταίους έξι μήνες;

Παραδείγματα δυσκολιών: να φοράει κάλτσες/παντελόνι, να βάζει το παλτό, να σκουπίζεται, να χρησιμοποιεί χαρτί υγείας, βούρτσισμα δοντιών

- Ναι, επιδείνωση / έκπτωση της προσωπικής φροντίδας
- Όχι, καμία αλλαγή
- Δεν ισχύει, οι δεξιότητες δεν έχουν αναπτυχθεί ποτέ

Σημειώσεις:

6. Αλλαγές στην κινητική

6.1 Κινητικότητα

Παραδείγματα: αλλαγή στάσης (ξαπλωμένη/καθιστή), σήκωμα από καθιστή θέση, ξάπλωμα/σήκωμα από το κρεβάτι, μετακίνηση από το κρεβάτι στην καρέκλα, επιβίβαση σε αυτοκίνητο/λεωφορείο

Παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή στην κινητικότητα/τις μετακινήσεις τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, επιδείνωση στην κινητικότητα/τις μετακινήσεις
- Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

6.2 Ισορροπία

Επεξήγηση: της ομοιόμορφης κατανομής του σωματικού βάρους, χάρη στην οποία κάποιος μπορεί να παραμείνει όρθιος και σταθερός

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στην ισορροπία τους τελευταίους έξι μήνες;

Παράδειγμα ασύμμετρης στάσης

- ☐ Ναι, μειωμένη ισορροπία
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

6.3 Συχνότητα πτώσεων

Παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή στη συχνότητα πτώσεων τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, πιο συχνές πτώσεις
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

6.4 Χρήση αναπηρικού αμαξιδίου

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στη χρήση αναπηρικού αμαξιδίου τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, πιο συχνή χρήση αναπηρικό αμαξίδιο
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

6.5 Δυσκαμψία

Επεξήγηση: Η δυσκαμψία μπορεί να εκδηλωθεί με δυσκολία στο να καθίσει κανείς πιο πίσω στην αναπηρική καρέκλα, με μεγαλύτερη δυσκολία στο να βάλει το χέρι στο μανίκι, με μειωμένη ικανότητα να «ακολουθεί τις κινήσεις» κατά τη διάρκεια του ντυσίματος.

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στη δυσκαμψία των μυών/αρθρώσεων τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, αυξημένη δυσκαμψία στους μυς/τις αρθρώσεις
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

6.6 Μυϊκή δύναμη

Επεξήγηση: Η μειωμένη μυϊκή δύναμη μπορεί να εκδηλωθεί με δυσκολία στο να σηκωθεί κανείς όρθιος, με το να κάθεται κανείς σκυμμένος στην καρέκλα ή με το κεφάλι να γέρνει προς τα εμπρός.

Έχει παρατηρηθεί κάποια αλλαγή στη μυϊκή δύναμη τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, μειωμένη μυϊκή δύναμη
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

▶ Προσοχή! Οι ερωτήσεις 6.7 και 6.8 συμπληρώνονται μόνο όταν ο ωφελούμενος είναι συνήθως σε θέση να περπατήσει.

6.7 Τρόπος βάδισης

Παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή στον τρόπο βάδισης τους τελευταίους έξι μήνες;

Παραδείγματα: μικρότερα βήματα, τα πόδια δεν σηκώνονται πια, σέρνεται/πατάει βαριά, τα πόδια είναι πιο ανοιχτά

- ☐ Ναι, επιδείνωση του τρόπου βάδισης
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

6.8 Απόσταση βάδισης

Παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή στην απόσταση περπατήματος τους τελευταίους έξι μήνες;

- ☐ Ναι, λιγότερο περπάτημα
- ☐ Όχι, καμία αλλαγή

Σημειώσεις:

7. Πρόσθετα προβλήματα υγείας

7.1 Ακράτεια

Παρατηρήθηκε κάποια αλλαγή στην ακράτεια τους τελευταίους έξι μήνες;

- Ναι, αύξηση της ακράτειας (συμπεριλαμβανομένης της εμφάνισης ακράτειας)
- Όχι, καμία αλλαγή
- Δεν ισχύει, πάντα υπήρχε ακράτεια

Σημειώσεις:

Η ανάπτυξη του νέου διαγνωστικού εργαλείου για την άνοια σε άτομα με σοβαρή/βαριά νοητική (και πολλαπλή) αναπηρία αποτελούσε μέρος του έργου «Πρακτικά ερωτήματα σχετικά με την άνοια σε άτομα με σοβαρή/βαριά νοητική (και πολλαπλή) αναπηρία», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το ερευνητικό πρόγραμμα Memorabel του ZonMw (αριθμός έργου 733050863).

Περισσότερες πληροφορίες στη διεύθυνση www.vb-dementie.nl

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.22811414>

Η μετάφραση και η προσαρμογή αυτού του εργαλείου στα κροατικά, γερμανικά, ελληνικά και ιταλικά λάμβαναν υποστήριξη από το πρόγραμμα Erasmus+ «Ψηφιακά εργαλεία για την νοητική αναπηρία και την άνοια: επαγγελματισμός, ανθεκτικότητα και εξαιρετική φροντίδα». www.digidepro.eu

Συνέβαλαν οι ακόλουθοι οργανισμοί και άτομα:

Alliade (Ολλανδία): Charlie Schillemans

ESTIA (Ελλάδα): Maria Moskofidou, Maria Tsameti

**Funded by
the European Union**

Η μετάφραση και η τοπική προσαρμογή χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανakλούν απαραίτητα αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του συντονιστικού εθνικού οργανισμού (OeAD-GmbH, Αυστρία). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο Εθνικός Οργανισμός μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για αυτές.

Το έργο αυτό δημοσιεύεται υπό την άδεια Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0). Οι πλήρεις όροι της άδειας βρίσκονται στη διεύθυνση <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0>.